

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2020.3-2.26>

ПЕТРОВ С.С.

**ГОЛОВНИЙ СЕРВІСНИЙ ЦЕНТР МВС УКРАЇНИ
ЯК ОРГАН ДЕРЖАВНОЇ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ:
АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ****THE MAIN SERVICE CENTER OF THE MINISTRY OF INTERNAL AFFAIRS
OF UKRAINE AS A BODY OF STATE EXECUTIVE POWER:
ADMINISTRATIVE AND LEGAL ANALYSIS**

Метою статті є аналіз стану правового регулювання функцій Головного сервісного центру МВС, визначити ефективність механізму правового регулювання діяльності з надання сервісних послуг, виявити недоліки чинного законодавства та внести пропозиції з його удосконалення. У статті проведено дослідження адміністративно-правової характеристики адміністративно-правового статусу Головного сервісного центру МВС як органу державної влади з визначеною компетенцією та повноваженнями. В умовах активізації публічно-приватного партнерства постає питання щодо можливості та доцільності передання частини повноважень окремих державних органів шляхом делегування їх суб'єктам приватного права, що, тим не менше, не виключає їх участі в адміністративно-правових відносинах як суб'єктів саме адміністративного права. Визначивши характер повноважень та завдань органу державної влади стає зрозумілим обґрунтованість доцільність покладання таких функцій на суб'єктів приватного права. В статті також визначено перспективні напрямки удосконалення системи сервісних послуг та робиться висновок щодо необхідності узгодження повноважень з завданнями, які покладаються на Головного сервісний центр МВС як орган державної влади. З'ясовано, що Головний сервісний центр МВС, який було створено на підставі Положення про Головний сервісний центр МВС і визнаний цим положенням як юридична особа публічного права, яка є міжрегіональним територіальним органом з надання сервісних послуг Міністерства внутрішніх справ, має всі риси такого суб'єкта, до того ж, має риси установи, оскільки має на меті найбільш повну реалізацію публічно-правових інтересів. Визначено, що правосуб'єктність Головного сервісного центру МВС детермінує його адміністративно-правовий статус як органа державної виконавчої влади, який наділений повноваженнями, здійснюваними у відповідності до його компетенції. Вона детермінує загальну компетенцію, завдання, функції та повноваження, визначені необхідністю забезпечення належної реалізації функцій держави в певній визначеній сфері суспільних відносин.

Ключові слова: *Головний сервісний центр МВС, адміністративна правосуб'єктність, компетенція, завдання, функції, повноваження, орган державної влади, правоохоронні органи, правоохоронна діяльність, публічно-сервісна діяльність, управління, публічне адміністрування.*

The purpose of the article is to analyze the state of legal regulation of the functions of the Main Service Center of the Ministry of Internal Affairs, to determine the effectiveness of the mechanism of legal regulation of service activities, identify shortcomings of current legislation and make suggestions for its improvement. The article examines the administrative and legal characteristics of the administrative and legal status of the Main Service Center of the Ministry of Internal Affairs as a public authority with certain competencies and powers. Given the intensification of public-private partnership, the question arises as to the possibility and feasibility of transferring some powers of

individual state bodies by delegating them to subjects of private law, which, however, does not preclude their participation in administrative relations as subjects of administrative law. Having determined the nature of the powers and tasks of a public authority, it becomes clear that the expediency of assigning such functions to private law entities is justified. The article also identifies promising areas for improving the service system and concludes on the need to harmonize powers with the tasks assigned to the Main Service Center of the Ministry of Internal Affairs as a public authority. It was found that the Main Service Center of the Ministry of Internal Affairs, which was established on the basis of the Regulation on the Main Service Center of the Ministry of Internal Affairs and recognized by this provision as a legal entity under public law, which is an interregional territorial service body of the Ministry of Internal Affairs, has all project, in addition, has the features of the institution, as it aims to the fullest realization of public law interests. It is determined that the legal personality of the Main Service Center of the Ministry of Internal Affairs determines its administrative and legal status as a body of state executive power, which is endowed with powers exercised in accordance with its competence. It determines the general competence, tasks, functions and powers determined by the need to ensure the proper implementation of the functions of the state in a particular area of public relations.

Key words: *Main Service Center of the Ministry of Internal Affairs, administrative legal personality, competence, tasks, functions, powers, public authority, law enforcement agencies, law enforcement activities, public service activities, management, public administration.*

Постановка проблеми. Положенням про Головний сервісний центр МВС, затвердженим Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 07.11.2015 р. № 1393 [1] визначено як юридичну особу публічного права, який є міжрегіональним територіальним органом з надання сервісних послуг Міністерства внутрішніх справ України. Та попри його реєстрацію в ЄДРПОУ як органу державної влади, виникає низка питань: чи дійсно він таким є? Якою є його компетенція, завдання, функції та повноваження? Адже ЦК України чи не єдиним критерієм віднесення юридичної особи до юридичних осіб публічного права створення розпорядчим рішенням органу державної влади. Але ж достеменно відомо, що такими розпорядженнями створюються і органи державної влади, і підприємства, що мають на меті ведення господарської діяльності, і установи, які виконують публічно важливі завдання, але не є органами державної влади (лікарні, дитячі садочки та ін.). Приміром, ст. 1 Закону України «Про національну поліцію» визначено правовий статус Національної поліції шляхом визначення її як центрального органу виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку.

Натомість, Положенням про Головний сервісний центр МВС ГСЦ МВС визначено як юридичну особу публічного права, який є міжрегіональним територіальним органом з надання сервісних послуг Міністерства внутрішніх справ України. Саме підпорядкування та підзвітність начальника Головного сервісного центру МВС ще не визначає його адміністративно-правовий статус як статус органу державної влади, зокрема, системи правоохоронних органів та у якості визначення структурним суб'єктом МВС. В умовах розвитку публічно-приватного партнерства окремі повноваження органів державної виконавчої влади можуть делегуватися і суб'єктам приватного права, що в принципі можливо, оскільки йдеться не про суто управлінську та владно-розпорядчу діяльність Головного сервісного центру МВС, скільки як про суб'єкта надання сервісних послуг МВС, що не виключає і «від імені МВС». До того ж, попри відсутність посилання в Положенні про Головний сервісний центр МВС на поширення на нього дії Законів України «Про державну службу», «Про адміністративні послуги», «Про центральні органи виконавчої влади» та ін., сам текст Положення пронизаний ідеєю державної служби, оскільки в ньому йдеться про підзвітність та про покладання дисциплінарних стягнень начальником Головного сервісного центру МВС, хоча характер таких стягнень і не визначено, що ускладнює визначення і цього питання, адже дисциплінарні стягнення використовуються як засіб впливу на працівника і в трудовому праві. Вирішення цих питань на основі визначення адміністративно-правового статусу Головного сервісного центру МВС як державного органу чи ні потребує проведення ґрунтовного наукового дослідження.

Стан дослідження. Суб'єкти адміністративного права та адміністративно-правових відносин, їх місце в структурі органів державної виконавчої влади, ознаки, адміністративно-правовий статус, та ін. були предметом багатьох науковців, зокрема: В.Б. Авер'янова, Т.О. Коломоєць, Т.О. Мацелик, А.Т. Комзюк, В.К. Колпакова, М.О. Баймуратова, Р.С. Мельник, С.В. Осауленко, М.В. Джафарової, С.В. Ківалова, О.А. Банчук О.В. Кузьменко, В.В. Коваленка та ін.

Окремі аспекти, які стосуються функцій органів внутрішніх справ у сфері надання сервісних послуг було розглянуто в працях О.Г. Циганова «Адміністративні послуги у сфері правоохоронної діяльності України» (2018 р.), Рибінської А.П. «Адміністративно-правове забезпечення діяльності з надання сервісних послуг МВС України» (2019), Мозгового О.О. «Адміністративно-правові засади діяльності сервісних центрів МВС України» (2019), проте, питання визначення Головного сервісного центру як суб'єкта адміністративних правовідносин, адміністративного права на предмет достатності підстав, в тому числі формальних, виходячи зі змісту Положення про Головний сервісний центр МВС для визнання його органом державної влади не досліджувалося.

Мета статті. Проаналізувати стан правового регулювання функцій Головного сервісного центру МВС, визначити ефективність механізму правового регулювання діяльності з надання сервісних послуг, виявити недоліки чинного законодавства та внести пропозиції з його удосконалення.

Виклад основного матеріалу. Керімов Д.А. широко підходив до аналізу правової природи суб'єкта адміністративного права через його розуміння у контексті соціальних зв'язків та явищ [2, с.171]. З цього Т.О. Мацелик було зроблено висновок, що правова сутність суб'єктів адміністративного права повинна одночасно визначати їх соціальне «походження» та правову природу. Погодимось з її твердженням, що правова природа суб'єкта адміністративного права слід визначати на підставі таких основоположних ознак та характеристик. За її визначенням взагалі питання про суб'єкта адміністративного права є одним із найскладніших, оскільки поєднує безліч категорій та правових зв'язків, а від правильності визначення ролі суб'єкта в адміністративно-правових відносинах та їх адміністративно-правового статусу взагалі залежить визначення предмету і методу правового регулювання, визначення адресатів правових норм, обсяг їх прав і обов'язків, меж дії правових норм галузі та її принципів. Їй належить також визначення органу державної влади як колективного суб'єкта адміністративного права, яким є організаційно визначена, відокремлена група людей, об'єднаних єдністю волі, як волі однієї особи, яка є юридичною особою публічного права, легалізовану у встановленому порядку, яка має відповідну назву та наділена адміністративною правосуб'єктністю [3, с. 185].

Безперечно, що той критерій, який визначає одного такого суб'єкта (орган державної виконавчої влади) з-поміж інших суб'єктів владних повноважень, є мета створення такого органу (юридичну особу публічного права зі спеціальним статусом), сфера діяльності та адміністративно-правовий статус. Звичайно, як юридична особа публічного права, він є відносно самостійним, унікальним, специфічним. За визначенням Т.О. Мацелик, правова сутність такого суб'єкта включає два елементи: загально-правовий та спеціально-правовий [3, с. 185]. Загально-правова сутність колективного суб'єкта полягає в тому, що він визнається особою в праві, хоча такою не є. Його правове існування є визнаним на підставі фікції, як допуску його «персоніфікованої правосуб'єктності» [4, с.89]. Визначаємо, що Головний сервісний центр МВС, який було створено на підставі Положення про Головний сервісний центр МВС і визнаний цим положенням як юридична особа публічного права, яка є міжрегіональним територіальним органом з надання сервісних послуг Міністерства внутрішніх справ, має всі риси такого суб'єкта, до того ж, має риси установи, оскільки має на меті найбільш повну реалізацію публічно-правових інтересів. Звичайно, визначення Головного сервісного центру як установи є умовним, зробленим з метою акценту на його роль і спрямованість на виконання однієї з функцій держави впорядкування суспільних відносин в окремій сфері – сфері експлуатації автомобільного транспорту, який в силу визначення у якості джерела підвищеної небезпеки зумовлює забезпечення контролю та управління ризиками через контрольованість підготовки та надання спеціальної правосуб'єктності особам, які здійснюють управління автомобільним транспортом, здійснюють перевезення небезпечних вантажів, контролю відповідності конструкцій транспортних засобів технічним вимогам, ведення реєстру власників таких засобів та ін.

Звичайно, за поділом державних організацій як суб'єктів адміністративного права на: 1) органи держави, що володіють владними повноваженнями та виконують функції управління; 2) установи, орієнтовані на здійснення соціально-культурної діяльності і забезпечені державним фінансуванням; 3) державні підприємства, які займаються господарською діяльністю і мають

головною метою одержання прибутку в виробничій сфері що займаються господарською діяльністю [5, с. 72], Головний сервісний центр не є установою, адже в Положенні про Головний сервісний центр він чітко визначений органом державної влади, що усуває всі дискусії щодо його організаційно-правової форми. Вона визначена розпорядчим актом державного органу – Наказом Міністерства внутрішніх справ України.

Солідаризуємося з Т.О. Мацелик, що органи виконавчої влади є фундаментом системи органів (суб'єктів) публічної адміністрації. Дійсно, саме на органи державної виконавчої влади покладається реалізації функцій публічної влади в публічних інтересах. Тож визначення адміністративно-правового статусу такого органу є визначальним етапом у вирішенні питань забезпечення ефективного публічного адміністрування в певній сфері суспільних відносин, що має на меті забезпечення їх впорядкованості на основі принципу законності. Цей статус ґрунтується саме на правовому статусі юридичної особи публічного права, як утворення-організації-фікції, яке існує в силу домовленості визначення його окремим суб'єктом відносин з властивою йому правосуб'єктністю. Звичайно, така конструкція була розроблена саме доктриною науки цивільного права, але як універсальна конструкція допустима і наразі є використовуваною в усіх галузях, включаючи галузь адміністративного права. Тому, через сприйняття конструкції юридичної особи публічного права, є можливим визначення його адміністративно-правовий статус, правова природа, особливості утворення, структура органу, його права та обов'язки, визначені державою компетенція, завдання та функції, повноваження та, що важливо, відповідальність. Вони є зрозумілими і доступними для сприйняття змісту через форму [3, с. 189].

О.Ф. Скакун дала визначення «державним органам» як структурно відокремлених колективів державних службовців (чи одного службовця), які відповідно до займаної посади наділені юридично визначеною державно владною компетенцією та необхідними засобами для виконання управлінських функцій і завдань держави. Вона також звернула увагу на уживаність термінів «державний орган» і «орган державної влади», які вона визнала тотожними та взаємозамінними, проте, з різними акцентами: на структурну організацію держави чи сутність влади [6, с. 90]

В.Б. Авер'янов та Н.В. Александрова визначили орган державної виконавчої влади як самостійний елемент державного апарату, віднесений Конституцією і законами України до системи органів виконавчої влади, наділений чітко визначеним обсягом повноважень виконавчої влади відповідно до покладених на нього завдань та функцій і має в своїй структурі підрозділи та посади, на яких перебувають державні службовці [7, с. 150]. За іншим визначенням такий орган є структурною ланкою апарату держави, за яким нормативно закріплені владні повноваження, здатність приймати нормативні (загальнообов'язкові) рішення та акти індивідуальної дії, забезпечуючи їх виконання, у тому числі засобами державного примусу. Для кожного органу характерним є порядок створення та особливі повноваження [8, с. 160].

З.Р. Кісіль було визначено характерні риси органу виконавчої влади: 1) підзаконність діяльності органів виконавчої влади: впровадження положень, визначених в законах в реальне життя; 2) наділеність компетенцією, яка визначається вищестоячими органами державної виконавчої влади, а останніх – законом (як реалізації законотворчої та установчої функцій Верховної Ради України). Орган в межах наданої компетенції представляє інтереси держави (в межах наданих державою повноважень). Компетенція визначається обсягом прав та обов'язків, наданих для виконання покладених на відповідний орган завдань і функцій. Одночасно компетенція визначає міру юридичної відповідальності такого органу перед державою. Вона визначає межі самостійності органу як юридичної особи публічного права, які визначені державою на основі нормативно-правових актів. Реалізація компетенції є обов'язком та правом такого органу одночасно. Неможливість відмови органу та його посадових та службових осіб від виконання таких обов'язків; 3) можливість керування (управління), наділеність для цього державно-владними повноваженнями щодо інших суб'єктів адміністративного права; 4) виконання завдань та функцій держави; 5) поєднання виконавчих і розпорядчих функцій [9, с. 151].

Актами, які визначають статус, функціональне призначення та адміністративні процедури Головного сервісного центру МВС є : Конституція України, Закони України: «Про автомобільний транспорт», «Про адміністративні послуги», «Про державну службу», «Про дорожній рух», «Про доступ до публічної інформації», «Про звернення громадян», Про деякі питання ввезення на митну територію України та проведення першої державної реєстрації транспортних засобів, «Про центральні органи виконавчої влади», «Про перевезення небезпечних вантажів», : Указ Президента України «Про додаткові заходи щодо забезпечення відкритості у діяльності органів державної влади», Постанови Кабінету Міністрів України: Про затвердження Положення

про Міністерство внутрішніх справ України : від 28 жовтня 2015 р. № 878; Про затвердження Порядку державної реєстрації (перереєстрації), зняття з обліку автомобілів, автобусів, а також самохідних машин, сконструйованих на шасі автомобілів, мотоциклів усіх типів, марок і моделей, причепів, напівпричепів, мотоколясок, інших прирівняних до них транспортних засобів та мопедів: від 07 вересня 1998 року № 1388; Про Правила дорожнього руху : від 10 жовтня 2001 № 1306; Про єдині вимоги до конструкції та технічного стану колісних транспортних засобів, що експлуатуються : від 22 грудня 2010 року № 1166; Про затвердження Порядку переобладнання транспортних засобів : від 21 липня 2010 року № 607; Про затвердження зразків бланків і технічних описів бланків національного та міжнародного посвідчень водія, свідоцтва про реєстрацію транспортного засобу, тимчасового реєстраційного талона транспортного засобу та зразка розпізнавального автомобільного знака України та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України: від 16 вересня 2020 р. № 844; Деякі питання надання інформації про зареєстровані транспортні засоби та їх власників : від 25 березня 2016 р. № 260; Про затвердження Порядку підготовки і підвищення кваліфікації водіїв транспортних засобів: від 20 травня 2009 р. № 487; Порядок проведення обов'язкового технічного контролю та обсяги перевірки технічного стану транспортних засобів : від 30 січня 2012 р. № 137; Про затвердження Порядку формування загальнодержавної бази даних про результати обов'язкового технічного контролю транспортних засобів, доступу до неї та встановлення розміру плати за надання таких послуг : від 31 травня 2012 р. № 512; Про реалізацію експериментального проекту щодо застосування електронного посвідчення водія та електронного свідоцтва про реєстрацію транспортного засобу : від 23 жовтень 2019 р. № 956 [10]; Про затвердження Положення про інтегровану систему електронної ідентифікації: від 19 червня 2019 р. № 546 [11]; Питання Єдиного державного веб-порталу електронних послуг та Єдиного державного порталу адміністративних послуг: Постанова Кабінету Міністрів України від 4 грудня 2019 р. № 1137; Деякі питання територіальних органів Міністерства внутрішніх справ : від 12 лютого 2020 р. № 79[12]; Про організацію доступу до відомостей персонально-довідкового обліку єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ України : Наказ МВС від 29.11.2016 № 1256[13]; Про затвердження деяких нормативно-правових актів з питань дорожнього перевезення небезпечних вантажів : Наказ МВС від 04.08.2018 № 656 [14]; Про затвердження Порядку електронної інформаційної взаємодії Міністерства цифрової трансформації України та Міністерства внутрішніх справ України: Наказ МВС від 19 грудня 2019 року № 26/1057 [15]; Про затвердження Положення про Головний сервісний центр МВС» (у редакції наказу Міністерства внутрішніх справ України: Наказ МВС від 07 листопада 2015 року № 1393 від 24 квітня 2020 року № 354); Про затвердження Порядку ведення реєстру суб'єктів проведення обов'язкового технічного контролю: Наказ МВС від 28.08.2019 № 736; Про затвердження Порядку проведення моніторингу інформації про результати обов'язкового технічного контролю, що передається суб'єктами здійснення обов'язкового технічного контролю до загальнодержавної бази даних», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10 січня 2020 р. за № 31/34314 : Наказ МВС від 06.11.2019 р. № 928; Про затвердження екзаменаційних білетів для складання іспиту із теоретичної підготовки водіїв транспортних засобів : Наказ Головного сервісного центру МВС від 16.06.2017 р. № 2; Про внесення змін у додаток до наказу Головного сервісного центру МВС від 03 червня 2016 року № 65: Наказ Головного сервісного центру МВС від 30.08.2017 № 233; Про затвердження тестових питань до екзаменаційних білетів для складання іспиту з теоретичної підготовки та отримання права на керування транспортними засобами : Наказ Головного сервісного центру МВС від 26.07.2019 № 2; Положення про відділ з питань запобігання корупції Головного сервісного центру МВС: Наказ Головного сервісного центру МВС від 27.04.2020 р. № 44 [16].

О.Г. Циганов визначив, що сучасним «трендом» є: розробка і реалізація національних програм формування інформаційного суспільства, де пріоритетним визначено становлення електронних урядів, вдосконалення інформаційно-комунікаційних технологій та встановлення довіри до них суспільства [11, с. 328].

А.П. Рибінська та О.О. Мозговий є однодумцями щодо такого напрямку реформування та удосконалення системи сервісних послуг, яка б базувалася на сучасних цивілізаційних підходах. О.О. Мозговий визначив стратегічні напрямки удосконалення системи сервісних послуг, а ми визначаємо, що їх досягнення має віднайти прояв в функціях та повноваженнях Головного сервісного центру МВС: вироблення ефективної системи оцінки персоналу з врахуванням показників в роботі, які визначаються самим суб'єктом звернення шляхом виставлення відповідної оцінки за отриману послугу; запровадження моніторингу якості надання публічних послуг за допомогою

як інформаційно-аналітичного забезпечення, використання технічних засобів для фіксації процесу надання публічної послуги посадовою особою сервісного центру МВС України [17, с. 186].

А.П. Рибінська та О.Г. Циганов визначили перспективи удосконалення системи контролю якості надання сервісних послуг сервісними центрами МВС: 1) запровадження в діяльності органів публічної влади системи управління якістю, створеної відповідно до міжнародних стандартів серії ISO 9000, орієнтованої на забезпечення якості «служіння» публічного сектору приватному; 2) інтегрованість офісу, в якому б у відкритій формі могли надаватися всі сервісні послуги; 3) визначеність, доступність, логічність та простота вирішення процедури надання сервісних послуг та оперативність їх надання, що усуває можливості проявів корупції [18, с. 60; 19, с. 342].

В 2015 році Кабінетом Міністрів України було внесено до Верховної Ради України проект Закону України «Про сервісні послуги та сервісні центри Міністерства внутрішніх справ України» [20]. Вважаємо, що його перевагою є закріплення чіткого переліку сервісних послуг, надання яких входить до компетенції органів з надання сервісних послуг МВС. Відтак, серед повноважень Головного сервісного центру мали б бути повноваження не лише виконання функції адміністратора Єдиного державного реєстру МВС, Єдиного державного реєстру транспортних засобів, реєстру адміністративних правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху, а й адміністратора надання сервісних послуг операторами таких реєстрів з надання сервісних послуг працівниками Головного сервісного центру МВС та його територіальними відділеннями (територіальними сервісними центрами МВС) з закріпленням такого переліку сервісних послуг. Запропоновано закріпити ці повноваження в проекті закону «Про сервісну службу МВС та надання сервісних послуг» (запропоновано автором), а до того запропоновано доповнити Положення про Головний сервісний центр МВС, доповнивши п. 1 Розділу III пунктом 66 наступного змісту: «66) виконує функції адміністратора надання сервісних послуг операторами надання сервісних послуг Головного сервісного центру МВС та територіальних сервісних центрів МВС».

Відповідно, пп. 23 п. 1 Розділу III Положення про Головний сервісний центр МВС викласти в наступній редакції: «23) надає адміністративні та інші послуги:

- видача посвідчення водія транспортного засобу, в т.ч. міжнародного;
- відновлення втраченого посвідчення водія транспортного засобу;
- допуск до іспиту на отримання посвідчення водія транспортного засобу;
- реєстрація, перереєстрація колісних транспортних засобів усіх категорій, мототранспорту, причепів, мопедів з видачею свідоцтва про реєстрацію або його дублікату, зняття з обліку транспортного засобу;
- реєстрація, перереєстрація переобладнаних і перероблених колісних транспортних засобів усіх категорій, мототранспорту, причепів, мопедів з видачею свідоцтва про реєстрацію або його дублікату, зняття з обліку транспортного засобу;
- видача однієї пари номерних знаків з комбінацією латинських літер і цифр, визначеною Кабінетом Міністрів України, чи індивідуальних (іменних) номерних знаків на колісні транспортні засоби усіх категорій, мототранспорт, причепи, мопеди, спеціалізовані самохідні машини, а також відновлення втрачених або пошкоджених номерних знаків;
- видача однієї пари номерних знаків на колісні транспортні засоби усіх категорій, мототранспорт, причепи, мопеди, спеціалізовані самохідні машини, в т.ч. для керівників дипломатичних представництв, послів, членів дипломатичного персоналу дипломатичних представництв, штатних консульських посадових осіб консульських установ чи адміністративно-технічного та допоміжного персоналу дипломатичних представництв, а також відновлення втрачених або пошкоджених номерних знаків;
- визначення дозволеної максимальної маси (допустимої ваги) або (і) маси транспортного засобу без вантажу за наявності обставин, визначених Міністерством внутрішніх справ України;
- проведення спеціалістом центру надання сервісних послуг перевірки транспортного засобу з (без) складення відповідного акта;
- нанесення VIN-коду на транспортний засіб;
- видача довідки про правове становище транспортного засобу;
- видача довідки про відсутність (наявність) судимості або обмежень, передбачених кримінально-процесуальним законодавством України;
- видача довідки про оголошення в розшук безвісно відсутньої особи;
- видача довідки про інформацію, що зберігається в базі даних Міністерства внутрішніх справ України, у порядку, визначеному законодавством України;
- посвідчення апостилом або легалізація документа, виготовленого (виданого) центром надання сервісних послуг, у порядку, установленому законодавством України;

- переклад на іноземну мову документа, складеного українською мовою, що підлягає легалізації або посвідченню апостилем;

- виготовлення на підставі вимоги заінтересованої особи центром надання сервісних послуг копії документа, виданого іншою уповноваженою особою, збереження оригіналу якого в матеріалах діловодства передбачено законодавством України, і завірення її з оригіналом;

- видача завіреної копії документа, що зберігається в архіві центру надання сервісних послуг».

Висновки. Визначено, що правосуб'єктність Головного сервісного центру МВС детермінує його адміністративно-правовий статус як органа державної виконавчої влади, який наділений повноваженнями, здійснюваними у відповідності до його компетенції. Вона детермінує загальну компетенцію, завдання, функції та повноваження, визначені необхідністю забезпечення належної реалізації функцій держави в певній визначеній сфері суспільних відносин.

Визначено, що такою сферою (яка і визначає сферу повноважень, коло питань) є сфера публічного адміністрування відносин з забезпечення безпеки дорожнього руху та експлуатації транспортних засобів як державного контролю та управління ризиками шляхом контрольованості підготовки та надання спеціальної правосуб'єктності особам, які здійснюють управління автомобільним транспортом, здійснюють перевезення небезпечних вантажів, контролю відповідності конструкцій транспортних засобів технічним вимогам, ведення реєстру власників таких засобів та ін., тобто діяльності, пов'язаної з експлуатацією транспортних засобів, наділені небезпечними властивостями та здатністю при виході з-під контролю людини завдавати шкоди, що знайшло визначення в теорії права як «джерело підвищеної небезпеки».

Водночас, автор звертає увагу, що наразі існує необхідність удосконалення питань адміністративно-правового статусу в частині повноважень, детермінованих сучасними викликами інформаційного суспільства та вимогами побудови правової соціальної та демократичної держави.

Список використаних джерел:

1. Про затвердження Положення про Головний сервісний центр МВС» (у редакції наказу Міністерства внутрішніх справ України : Наказ МВС від 07 листопада 2015 року № 1393 від 24 квітня 2020 року № 354). URL: https://hsc.gov.ua/wpcontent/uploads/2021/02/polojenia_GSC_MVS.pdf?fbclid=IwAR-3JPJYb9m_ZHUReQZ7oiIS0VDitEnfqU8rxzKdwujVYiS4pdRTKBrKuH0c

2. Керимов Д.А. Философские основания политико-правовых исследований. Москва : Мысль, 1986. 332 с.

3. Мацелик Т.О. Суб'єкти адміністративного права: поняття та система : монографія. Ірпінь: Видавництво Національного університету державної податкової служби України, 2013. 342 с.

4. Адміністративне право України в сучасних умовах (виклики початку XXI століття) : монографія / [В. В. Галуцько, В. І. Олефір, М.П. Пихтін та ін.] ; за заг. ред. В. В. Галуцька. Херсон : ВАТ «Херсонська міська друкарня», 2010. 378 с.

5. Стремouxов А.А. Юридический статус специального субъекта права (теоретико-правовой аспект): дисс. ... канд. юр. наук : 12.00.01. Санкт-Петербургский университет МВД России. СПб., 2002. 245 с.

6. Скаун О.Ф. Теорія держави і права: підручник. Київ : Правова єдність, 2009. 520 с.

7. Основи адміністративного судочинства та адміністративного права: навч. посіб. / В. Б. Авер'янов, Н. В. Александрова, О.А. Банчук; за заг. ред. Р.О. Куйбіди, В.І. Шишкіна. Київ : Старий світ, 2006. 576 с.

8. Теорія держави і права. Академічний курс : підручник / за ред. О.В. Зайчука, Н.М. Оніщенко. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 688 с.

9. Кісіль З.Р. Адміністративне право: навч. посіб. / З.Р. Кісіль, Р.В. Кісіль. Київ : Алерта; ЦУЛ, 2011. 696 с.

10. Про реалізацію експериментального проекту щодо застосування електронного посвідчення водія та електронного свідоцтва про реєстрацію транспортного засобу : Постанова Кабінету Міністрів України від 23 жовтень 2019 р. № 956. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/956-2019-%D0%BF#Text>.

11. Про затвердження Положення про інтегровану систему електронної ідентифікації : Постанова Кабінету Міністрів України від 19 червня 2019 р. № 546. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/546-2019-%D0%BF#Text>.

12. Деякі питання територіальних органів Міністерства внутрішніх справ : Постанова Кабінету Міністрів України від 12 лютого 2020 р. № 79. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/79-2020-%D0%BF#Text>.

13. Про організацію доступу до відомостей персонально-довідкового обліку єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ України : Наказ МВС від 29.11.2016 № 1256. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0022-17>.

14. Про затвердження деяких нормативно-правових актів з питань дорожнього перевезення небезпечних вантажів : Наказ МВС від 04.08.2018 № 656. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1041-18>.

15. Про затвердження Порядку електронної інформаційної взаємодії Міністерства цифрової трансформації України та Міністерства внутрішніх справ України» : Наказ МВС від 19 грудня 2019 року № 26/1057. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0069-20>.

16. Положення про відділ з питань запобігання корупції Головного сервісного центру МВС : Наказ Головного сервісного центру МВС від 27.04.2020 р. № 44. URL: https://hsc.gov.ua/wp-content/uploads/2021/02/2-Polozhennya-pro-viddil_compressed.pdf.

17. Мозговий О.О. Адміністративно-правові засади діяльності сервісних центрів МВС України: дис. ... к.ю.н.: 12.00.07. Київ, 2019. 222 с.

18. Рибінська А.П. Адміністративно-правове забезпечення діяльності з надання сервісних послуг МВС України: дис. к.ю.н., 12.00.07. Київ, 2019. 199 с.

19. Циганов О.Г. Підходи щодо з'ясування сутності поліцейських послуг: вітчизняні реалії та зарубіжна практика. *Вісник ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка*. 2019. Вип. 1 (85). С. 186-193.

20. Про сервісні послуги та сервісні центри Міністерства внутрішніх справ України: проект Закону України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=54676.

УДК 347:73

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2020.3-2.27>

ПРИВАРСЬКИЙ Ю.Ю.

ПРАВОВІ ЗАСАДИ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРІСТЬ У КРАЇНАХ-ЧЛЕНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

LEGAL PRINCIPLES OF ADMINISTRATION OF VALUE ADDED TAX IN MEMBER STATES OF THE EUROPEAN UNION

Актуальність статті полягає в тому, що адміністрування податку на додану вартість – це інститут податкового права, який покликаний у кінцевому рахунку забезпечити ефективне надходження коштів від сплати вказаного податку до бюджетної системи нашої держави. Відтак, адміністрування податку на додану вартість покликане на забезпечення реалізації успішної податкової політики держави. В цьому контексті для вітчизняної податкової системи вкрай важливим є запозичення позитивного досвіду регламентації вказаного податку у країнах-членах ЄС. Вирішення вищевикладених питань є актуальним і дасть змогу хоча б частково стабілізувати складне становище податкової системи України. Зазначене й обумовлює актуальність дослідження. У статті аналізуються питання правових засад адміністрування податку на додану вартість у країнах-членах Європейського Союзу. Автором досліджено положення основних директив Європейського Союзу у сфері оподаткування цим податком, проаналізовано особливості встановлення ставок у окремих країнах, а також визначено досліджено питання електронного адміністрування ПДВ в країнах-членах Європейського Союзу. У статті встановлено, що механізм законодавчого закріплення ПДВ у розвинених країнах Європейського Союзу являє ілюстрацію оптимального поєднання фіскальної і стимулюючої функції податків. Незважаючи на значний розмір коштів, що поступають до бюджету через важелі ПДВ, він залишається одним з істотних стимулів, що провають вироб-

© ПРИВАРСЬКИЙ Ю.Ю. – здобувач кафедри державно-правових дисциплін (Національний університет «Острозька академія»)